

RODOLJUB.

Glasilo „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ in naročnikom „Slovenskega Naroda“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvo-stopne petit-vrste 3 kr., če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15. kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“ ali pa odboru „Slovenskega društva“ v Ljubljani. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

13. števil.

V Ljubljani, dne 7. julija 1894.

IV. leto.

Občni zbor kmetijske družbe kranjske.

V mestni dvorani Ljubljanski vršil se je dne 14. junija dopoldne letošnji občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske. Zborovanja udeležilo se je nad sto članov družbe. Predsednik družbe, g. ces. svet Mur-nik, otvoril je zborovanje z daljšim nagovorom, proseč, naj bi se vlada in dežela zanimali za razvoj kmetijstva ter tudi krepko podpirali delovanje družbe. Podal je potem kratek obris o stanju kmetijstva v lanskem in letošnjem letu. Kakor vse kaže, sme se naš kmetovalec letos nadejati dobre letine; krme bode dovolj in to je velikega pomena za živinorejo, ki utegne postati glavna panoga našega kmetijstva, v očigled velike vnane konkurence ne kaže našemu kmetu pridelovati žita več, kakor ga potrebuje zase, pač pa je treba vso pozornost obrniti na živinorejo, za katero se nahajajo pri nas potrebni pogoji in katera vrže kmetu največ dobička. Ako se bode zakon v povzdigo živinoreje primerno izvrševal, bode ta zakon zelo blagodejno uplival na razvoj našega kmetijstva; se ve da bode treba odpraviti nedostatke, ki so se že pri tem zakonu sedaj pojavili. Tudi vinogradi, kolikor jih ni

uničila trtna uš, navdajajo nas z najboljšimi nadejmi, vender pa ne moremo prikrivati, da vsaj vipavskemu vinu dela vinska klavzula preobčutno škodo. Zanimanje za kmetijsko družbo je vedno večje, družba šteje sedaj že 67 podružnic z okolo 3000 članovi. To je dokaz, da se je ljudstvo začelo živo zanimati za družbo in za napredek v kmetijstvu.

Potem je tajnik g. Gustav Pirc podal obširno in temeljito sestavljeno poročilo o glavnega odbora delovanji v pretečenem letu. Družba je tudi lani izdatno napredovala; naraslo je število članov in podružnic, a še večjega pomena je to, da podružnice ne stoje samo na papirju, nego to, da krepko delujejo. Glavni odbor vodil je leta 1893. štiri družbene zavode in jedno družbeno podjetje, to so: družbena podkovska šola; poskušališče, oziroma drevesnica; uzorni dvorec na Viču; ribje vališče in vzgojevališče na Studencu, in družbeno uradno glasilo „Kmetovalec“. Podkovsko šolo obiskovalo je lani v prvem polletju 8, v drugem pa 5 učencev, ki so z dobrim uspehom naredili izpit tudi iz ogledovanja mesa. Učil je bilo na

LISTEK.

Pijanec.

(Slika. Spisal + Makso Čadež.)

„Oja, kadar pa umri bom,
Vinca več pil ne bom;
D'jal me b'jo v črni grob,
Oja, liter na grob!“

Tako je hreščal prepitega glasú Frencinov Toma, ko je motovilil neke mrzle noči iz Tončkove gostilne. Polna luna veslala je po nočnem nebu ter se rezala v obraz Tomi, ki je sam seboj modroval na dolgo in široko o vinu, denarju, pretepu; — no o vsem, kar je sploh pijančkom v navadi. Vegasto je koracál, spuščajoč od sebe čudne glasove, ki so bili vsemu drugemu bolj podobni, kot petju. Prispel je na vaški most...

Frencinov Toma pred leti ni bil takov, kakor smo ga nocoj spoznali. Ne mislimo s tem, da je bil drugačne

postave; krhka posoda, ki je nosila Tomov oskromni duh, bila je od tedaj, ko je naš junak prevzel gospodarstvo za očetom, vedno bolj ali manj jednaka. Prava lepôta rojstne vasi se res ni mogel imenovati: na slôkem trupu zibala se je, nataknjena na žilav vrat, ki se je po dolžini lahko meril z labudjim, koničasta glava, porastena z redkimi razmršenimi lasmi. Kostí ob straneh obraza silile so malo preočividno na dan, če se je Toma široko zakrohotal in raztegnil usta do neprimerno velikih ušes. Spodnji del telesa krile so radovednim očem oguljene, v svojih boljših letih črne prtene hlače, — sijajna zbirka zaplat v vseh mavričnih barvah. Na nogi je natezal težke škornje, sezajoče do kolen. Če pridenemo temu popisu še veliki kopitasti nos, ki se je pričel v zadnjih letih spreminjati bakreno-rdeče ter bujno cvétel, kot najlepše makovo popje, — imamo pred seboj vsaj motno sliko Frencinovega Tome, kakor je bil dolg in širok.

zavodu vedno dosti, ker se je v družbeni podkovski šoli podkovalo lani nad 1000 konj. V ogledovanji mesa vadili so se učenci v mestni klavnici. Iz družbene drevesnice oddalo se je lanske pomladi kakih 12.000 visokodebelnih dreves, letos pa nad 14.000. Uspeh je bil pri vseh nasadih povsem ugoden. Ker družbena drevesnica ne zadostuje, vzel je glavni odbor v bližini nekaj zemljišča v zakup, da bo moči vzgajati več drevesa. Ker kmetijska družba ni imela primerne zemljišča, kjer bi proizvajala večje poskuse ter navajala k izboljšanju gospodarstva, vzela je v zakup malo posestvo nedoletnega dediča po gospici F. Blaznikovi na Viču. Posestvo je zloženo ter meri 21 oralov. Odbor je gospodarska poslopja uredil, kakor se mu je zdelo najprimerneje. O uspehih se še ne more poročati, ker se je gospodarstvo, ki ima biti v vsakem obziru uzorno, šele uredilo. Ribje vališče in vzgojevališče na Studenci je sedaj dovršeno. Napravil se je vodovod in precejalnica, sploh se je vse tako uredilo, da se sedaj lahko hkrati vali 150.000 iker. V zavodu se je vzgojilo 30.000 postrvi, 6000 rudečih potočnic in 140.000 šarenk, skupaj torej nad 170.000 ribic. Družbeno uradno glasilo, „Kmetovalec“, razpošiljal se je v 3500 izvodih. Glede pospeševanja kmetijstva bodi omenjeno sledeče: glavni odbor priskrbel je svojim članom različnega semena, in sicer brezpredeničnega deteljnega in rigajskega lanenega, raznih žit, ajde in več vagonov semenskega krompirja. Posebno je omeniti glavnega odbora posredovanje pri nakupu umetnih gnojil, katerih je oddal 15 vagonov. Odbor podpiral je po svoji moči kmetovalce v boji proti strupeni rosi; v ta namen je naročil 50.000 kilogramov modre galice ter jo oddajal družabnikom po nižani ceni. Govedorejo pospeševala je družba s tem, da je oddajala čistokrvne bike plemenjake ter prirejala premovanja, isto tako tudi svinjerejo in ovčarstvo. Tudi glede razširjenja kmetijskih strojev je glavni odbor uspešno deloval ter je v ta namen dal raznim podružnicam podpore za nakup dobrih kmetijskih strojev

Frencini so bivali, — kakor mi je star očanec pravil, že od Metuzalemovih časov, (česar je menda že silno dolgo) — v napolzidani, nappolleseni hiši onstran potoka Ločilnice, ki loči, kakor njegovo ime kaže, vas v dva dela. Skoro bi verjeli, da se nam je možanec malo lagal gledé na starost Frencinove rodbine; ali to je pa vender le res, da je kazala palača, kjer se je rodila in drla cela vrsta Tomovih dedov, že od daleč suha rebra svoja v žalosten vzgled, da se njeni gospodarji kaj malo menijo za njeno zunanost. — Sedanji imenitni posestnik tega starega gnezda bil je, kakor že vemo, Toma. Ijudje so rekli, da Toma menda ni prav pri zdravi pameti, a mi se postavimo za-nj, saj je svet le prevelikokrat — zloben . . .

„Oja, kadar pa umrl bom,

Vinca več pil ne bom;

D'jal me b'jo v črni grob,

Oja, liter na grob!“

Tako je pel s hripavim glasom na mostu Toma in

v skupno porabo. Gospod tajnik poročal je nadalje obširno, kako je glavni odbor izvrševal sklepe lanskega občnega zbora, večina sklepov rešila se je v smislu predlagalcev ugodno, za ostale pa bode skrbel odbor, da se rešijo kolikor mogoče hitro. — Poročilo tajnika vzel je zbor z Dobro-klici odobruje na znanje.

O družbinem računu za pretečeno in proračunu za tekoče leto poročal je odbornik gospod Josip Lenarčič. Skupni dohodki znašali so leta 1893. 79.302 gld. 54 kr. ter je koncem leta ostalo v blagajni 1289 gld. 54 kr. Družba imela je koncem leta 38.694 gld. 51 kr. aktivnega imetka. Zbor odobril je brez ugovora računski sklep in bilanco, ob enem pa tudi proračun za leto 1894. z dohodki 13.750 gld. Ako se primerjajo dohodki s stroški, razvidi se, da bode mogoče pokriti vse stroške s proračunjenimi dohodki in da ostane še kakih 500 gld. Potem vršila se je volitev jednega odbornika v glavni odbor namesto po družbenih pravilih izstopivšega knezoškofijskega tajnika g. Josipa Šiške. Oddanih je bilo 86 glasov, izvoljen je bil s 44 glasovi zopet g. J. Šiška. Tajnik g. Pirc poročal je v imenu glavnega odbora, da se je od zadnjega občnega zbora ustanovilo mnogo novih podružnic, ki provizorično že delujejo, a še niso potrjene od občnega zbora, kakor to velevala društvena pravila. Take podružnice so v Črnem vrhu, Kovoru, Loškem potoku, Št. Petru na Krasu, Št. Jurju pri Kranji in v Srednji vasi v Bohinju. Občni zbor potrdil je definitivno ustanovitev teh podružnic ter za izredno zaslužno delovanje v prosep kmetijstva izrekel pohvalo sledečim gospodom: Josipu Koutnyju, cestnemu nadzorniku in hišnemu posestniku; Mateju Lavrenčiču, posestniku in županu v Vrhpolji; Antonu Gvardijančiču na Slapu; Josipu Volku v Erzeltu; Janezu Mahorču v Zgošah in Antonu Poharju v Poljčah.

Potem razpravljalo se je o dolgi vrsti poročil in predlogov raznih podružnic. Po dovršenem dnevnem redu

kadar ga je malo preveč zaneslo, spuščal je kletvice na svet, „ki se tako strašno vrti.“

I.

Vrabci so že ščebetali po strehi, ko se je Frencinov Toma jasnega jutra zvalil iz slamnatega svojega ležišča, otrešel si slamo, ki se ga je tu in tam držala, sunil parkrat z roko v lasé, kar mu je nadomestovalo glavnik, ki je bil po njegovih mislih približno to, kar je pri kakem vozu peto kolo, namreč nepotrebna stvar. Nato se obleče, natakne na nogi že znane čevlje na kveder, katerih goli še nikoli niso videle črnila, ter krevsa v hlev, da pomolze staro kravo Lisko. Nič prav se mu ne odceja to delo; lepe, prijetne misli mu roje po možganih.

„E! Ženske je treba človeku, ženske, kot mlinu vode ali hiši strehe!“ tako je premišljeval v svoji umni glavi, ko je gnal Lisko napajat.

„Žena že mora biti pri hiši, to je tako gotovo, kakor mi bo Šentpeter odprl jedenkrat s tistim zlatim

predlagal je Vipavski nadučitelj gospod Skala, naj občni zbor družbenega tajnika g. Gustava Pirca v priznanje njegovih zaslug, odlikuje z naslovom „ravnatelj“. Predlog

je bil vzprejet. Z navdušenimi trikratnimi živio- in slava-klici na presvitlega cesarja zaključil je predsednik letošnji občni zbor.

Politični pregled.

Te dni se je končno razglasilo lastnoročno pismo cesarjevo, s katerim se sklicujeta delegaciji na dan 14. septembra v Budimpešto. Čim končata delegaciji svoja opravila, se snide najbrž začetkom meseca oktobra državni zbor, ki bo zboroval do sredi meseca decembra, potem bi se pa sešli deželni zbori. — Na Ogerskem je končno po hudih bojih in velikih homatijah zmagala stranka židov in njenih krščanskih hlapcev. Gospodska zbornica ogerska je z majhno večino sprejela predlogo o civilni poroki. Na Madjarskem torej ne bo treba k poroki v cerkev hoditi, nego samo v pisarno k dotičnemu uradniku. Ta bo lepa, skoraj kakor pri divjakih, kjer sploh nimajo poroke. Božjega blagoslova gotovo ne bo na takih zakonih, ki tako živo spominjajo na nekdanje rokovnjaške poroke. — Dne 12. t. m. se snide hrvatski deželni zbor na kratko zasedanje. — Cesar se mudi sedaj na južnem Tirolskem. Pa to njegovo potovanje

nima političnega pomena. — Na Srbskem se zopet nekaj kuha. Vlado podpirajoči stranki sta se mej soboj sprli in si druga drugi začeli nasprotovati. Položaj je nevaren, vsled tega se je tudi kralj iz Carigrada koj vrnil na Srbsko in je opustil nameravano potovanje na Dunaj in v Berlin. — Na Italijanskem je neki prekucuh Pavel Lega hotel ustreliti ministerskega predsednika Krispija, pa ga ni zadel. — Vsled umora predsednika francoski republiki, Carnota, so bile nastale v raznih francoskih krajih velike homatije. Razburjeno ljudstvo je veliko Italijanov pobilo in drugim naredilo z razdejanjem hiš in prodajalnic veliko škodo. Malo je manjkalo, da ni prišlo do vojne. Novi predsednik se imenuje Kazimir-Perier. — V daljni Aziji se pripravljata dve državi, Kineška in Japonska, na vojno, ki bi utegnila imeti posledic tudi za Evropo.

Dopisi.

Iz Čateža pri Trebnjem 28. junija. [Izv. dop.]
Malokrat se oglasimo v „Rodoljubu“, dasi ima list mnogo naročnikov. To pa zato, ker smo mirni ljudje, kajti imenujemo se sami zmerna narodno-napredna stranka. Napredek je dandanes vsekako potreben, ne samo v gospodarskem, ampak tudi v narodnem oziru. Zmerni pa

smo zato, ker vemo da z glavo zida ne prebijemo. Nismo pa liberalci nemškega pomena, marveč delujemo po starem geslu: „Vse za vero, dom in cesarja“. Da smo res zvesti temu geslu pričajo sledeče vrstice. Izvrstni narodni župnik g. Karol Hofer, ki ima nemško ime a slovansko srce, sklenil je v sporazumljenji obeh cerkvenih ključarjev,

ključem nebeška vrata; zakaj pa je Kristus zakon postavil? In še najzadnji, sedmi zakrament je, zato je pa tudi tako svet. Ali kje bi pa dobil kako pripravno; to je trnjev križ! Poglejmo malo! Pri Zrinjčevih ne: tam so prekošati; pri Čudovih: Urška bi že bila, pa jo je snubil Kisovčev Blaž, in kakor se sliši, se bosta vzela. Kaj pa Prodarjeva Marjanica? No, pametna deklina, samo tako blede je vedno kot repa v jeseni. Medvedova Reza? — — Toma je globoko pomislil. — „Ta bo pa, ta! Prav kakor nalašč za-me je vstvarjena! Malo moška je, pa kaj to! Saj nisem ravno grd, skušat se pa grem tudi še z vsakim mlekozobim fantetom, ki lazi po noči po skladovnicah krog deklet! Dotica, no dotica, katero mi bo stari Medved odštel, ta se mi bo tako prilegla, kot lačnemu ciganu klobasa; tistih štiri — ali petsto goldinarjev bom utaknil v kupčijo. Ježice bodo letos dobro rodile, ker je tako južno vreme, lahko mi vržejo precej dobička. Hišo bom popravil. Poklical bom Lovrinovega Boštjana, da mi jo prekrije; kuhinjo bom pa

tudi na novo ometal, — sicer bi bilo moje Reziko sram, ko bi se morala sukati po teh sajah! Da, da, Medvedova Reza, ta bo ta!“ — tako je končal Toma svoje dolgo modrovanje ter se zasukal na pošvedrani peti.

„Plesati sem se sicer že odvadil, no pa se parkrat z brezovo metlo po potu zavrtim, bom pa kmalu znal zopet tolči s peto ob tlà, kakor vsak drugi. Vem, da bo Reza kar vriskala veselja, ko jo pridem snubit! Saj je pa tudi lahko vesela; nič hudega jej ne bo pri meni. Poleti bova ležala za hlevom pod široko tepko in zajemala kisl mleko, po zimi bova pa zapečjo in pila sladko hruševo vodo ter prigrizovala suhe jabolčne krhlje. Žgance pa tudi vem, da bo tako zabelila, da se bodo kar tajali v ustih! Tako nebeško se bode nama godilo kot zajcu med zeljem!“ mlaskne Toma vesel z jezikom, počši z brezovcem po Liski ter požrè sline, ki so se mu pričele cediti ob spominu na zabeljene turščine žgance.

(Konec prihodnjič.)

da se v farni cerkvi sv. Mihala napravi nov križev pot. Delo se je oddalo g. Antonu Kušlanu v Novem mestu; stalo bode osem sto goldinarjev. Ob enem je prevzel napravo dveh stranskih oltarjev. S tem pokažemo, da nismo „liberalni“, kar se nam mnogokrat očita. Za domovino pa tudi delujemo. Kakor znano, imamo kmetijsko podružnico, ki je po številu faranov največja na Kranjskem. Odbor njen jako marljivo deluje. Imamo svoj lastni vrt v obsegu 1580 □ sežnjev. Udeležil se je tudi otvoritve dolenske železnice z dvema zastavama z napisoma: „Čateška kmet. podružnica c. kr. kmet. družbe pozdravlja načelnništvo dolenske železnice“. — Podobčina Čatež pozdravlja dobro došle goste.“ Mislimo, da smo tudi s tem, da so se dekleta Čateška napravila v narodno nošo s pečami in oklepniki, kot narodnjakinje na „Veliki Loki“ skazale. Šopek „Velikološke občine“, jako dragocen, podala je tudi Čatežanka gospdč. Ana Gliha iz Gorenje vasi pri Čateži. Da smo vneti za presvetlega cesarja skazali smo s tem, da so imeli vsi farani narodne in črno-žolte trakove. Užalilo nas pa je močno, ko nam je gosp. načelnik postaje „Velika Loka“ povedal, da na poslopji postaje ne sme razobesiti narodne zastave. Razobesil jo je, a prepoved je telegrafično sledila. Iz katerega uzroka, to nam je uganjka.

Iz Cerkelj na Gorenjskem, dne 30. junija. [Izv. dop.] (V obrambo.) V cenjenem listu „Rodoljuba“ št. 11. je neki dopisnik iz Velesovega mimogrede dregnil sosedno, kakor pravi „svobodno“ občino Cerkljansko. Omenja, koliko hroščev da je nabrala Velesovska občina vkupno s šolo. Mej vrstami se bere, kakor da bi bili v Cerkljanski občini tisti čas, ko so Velesovski občani in šolarji hrošče uničevali — vsi spali. Ali stvar je vsa drugačna: Dopisnik pravi, da se je v Velesovski občini nabralo 80 mernikov hroščev. V Cerkljah je izkazanih po obč. odbornikih samo iz polja (omeniti mi je, da v hribih letos ni bilo nič hroščev) pri g. županu od dne 10. maja t. l. „brez vsega hrupa“ 495 starih mernikov poparjenih hroščev. In vse te so ljudje prostovoljno in brezplačno nabrali. Koliko jih je pa še gospod Hribar proti plačilu prevzel! Šolarji naši tudi niso dremali; nabrali so jih, da so se vreče trgale — kakor v Jezusovem času mreže. Kar cele vozove so jih vozili na dom gospoda učitelja. Čudno se mi zdi, kje je dopisnik videl naše „goljave“. Drugod povsod vse zeleno, samo te čudne Cerklje, kjer ni sloge mej občani in šolo, te so vse rujave in gole. Tudi o podružnici kmetijski je slišal nekaj zvoniti, kakor da bi Cerklje ovirale nje razvitek. Ako v Velesovem ne manjka mož za odbor, kakor dopisnik pravi, naj si pa napravijo podružnico.

Iz Zagorja ob Savi, 26. junija. [Izv. dop.] (Veselica „Zagorskega Sokola“.) Veselica, ki jo je priredil naš vrli „Sokol“ v nedeljo 24. t. m., bila je sijajna in žal sme biti vsakomu, ki se je ni udeležil. Razun domačinov in okoličanov odzvali so se „Sokolovemu“ vabilu tudi drugi kraji. Imeli smo v svoji sredini zastopnike iz Kamnika, Vač, Trojan, Trbovelj in Braslovč, pač pa smo pogrešali bližnje Litijčane in Šmartinčane. Ko je godba odigrala par komadov, nastopili so na ukusnem odru

naši diletantje in diletantinje gg. Drnovšek, Poljšak, Skrlavnik in gdčne. Vekoslava in Josipina Kodra in R. Dornik. Rešili so vsi stavljeno si nalogo častno. Vse pesmi peli so naši vrli pevci in pevke pod vodstvom gospoda Čampe izborna, dokaz, da so morali vsako pesem ponavljati. Po petju bila je prosta zabava. Vrstile so se napitnice in govori. Reditelj prebral je brzojavni pozdrav vrle narodnjakinje iz Turjaka in se zahvalil na udeležbi domačinom, okoličanom in gori omenjenim zastopnikom. Predsednik pevskega društva iz Trbovelj, kaplan gosp. Gregorec, je v svojem jedrnatem govoru izrazil svoje veselje o napredku „Zagorskega Sokola“ in željo, da bi tudi oni že dospeli na to stopinjo, kar pa tam ne gre tako lahko, ker oni imajo še več in hujših nasprotnikov nego mi. Rekel je: Trbovlje je znano kot premogokop, a našli smo tam tudi zlato žilo „Slovenije“, riti hočemo zato neumorno, da jo spravimo na dan. Vabil nas je g. govornik k veselici, katero priredi tamošnje pevsko društvo v nedeljo. Zahvalivši se mu na vabilu, smo mu z veseljem obljubili, da se veselice udeležimo v mnogobrojnem številu in to ne morebiti zato, ker nas oni vsikdar počaste, ampak ker je to le naša dolžnost, kajti dana nam bode prilika, da se k skupnemu in složnemu delovanju navdušujemo, kar nam je potrebno, kakor ribam voda, ker ponašati se danes še ne moremo, da je zmaga že naša; marveč boriti se nam je še vedno, ako nočemo, da nas ne premagajo naši sovražniki, katerih okolu nas mrgoli in noč in dan na nas preže. — Potem se oglasi k besedi zastopnik „Bralnega društva“ iz Braslovč, ki nam je sporočil pozdrave iz Savinjske doline in nas zagotavljal, da so oni velikokrat v duhu z nami in nam k napredku čestitajo. — Po vsakem govoru zaorili so po dvorani gromoviti Živio-klici in naši marljivi godci so tudi storili svojo dolžnost. Ko se je gospod Gregorec s svojimi tovariši od nas poslavljaj, je godba vrlo igrala „Naprej zastava Slave“, mi pa smo jim klicali: Živeli bratje Trboveljci! Na svidenje v nedeljo! — Na to naznani reditelj ples. Mladina se je zasukala, kar nas je starejših, pa smo se izročili skrbi g. Medveda in njegove soproge in vsi smo bili zadovoljni. — Razšli smo se pozno, radosti polnega srca želeč, da bi nam naš „Sokol“ priredil še mnogo tako krasnih veselic in privabil še marsikoga, ki je „Sokolu“ sicer naklonjen, a to očitno pokazati vendar le noče. Tisti pa, ki se tega storiti ne bojimo in smo se udeležili, se ti, dragi „Sokol“, tem potom najsrčneje zahvaljujemo in ti obljubujemo, te tudi zanaprej krepko podpirati in se vedno udeleževati tvojih krasnih veselic, ki nam niso le v zabavo, ampak tudi v ponos in korist.

Iz Koritenc 1. julija. [Izv. dop.] (Razne vesti.) Dne 12. aprila t. l. je Matija Udovič, posestnik na Malih Brdcih, prodal v Sežani dva vola na semnju za 220 gld., za te denarje je kupil v Ilirski Bistrici v ponedeljek po Sv. Juriju dva vola in sicer jednega iz Dolenjega Zemuna, in jednega od zemljaka blizu Trnovega. Prodajalcema je plačal voli z denarjem, kateri je bil dobil v Sežani. Mož ni vedel, da so bankovci (štirje petdesetaki) ponarejeni in tudi prodajalci niso teh ban-

kovcev spoznali, v Zemljak je jednega oddal, ko je hotel družega tudi oddati, povedalo se mu je, da ni pravi denar. Šel je s tem bankovcem k Matiji Udoviču ter od njega zahteval drug pravi veljavni denar. Udovič je šel k županstvu in k sodnji, in stvar naznanil in izkazalo se je, da je tudi prodajalec na Spodnjem Zemunu dobil ponarejena bankovca. Ubogi kmet se joka in stoka, a zastonj. Dne 26. je šel v Divačo, mislil si je, ko bi tam dobil svoja vola ali morebiti tistega kupca, ali bodi si kaj poizvedel, a vse zaman. Povedal je tudi in naznanil tamošnji žandarmeriji v Divači, a pomagalo mu ni nič. Škodo ima vender in še dandanes so nekateri ljudje, ki ne razložijo pravega denarja od nepravega, tako brezpačetni, da ga ne dajo zastopnim možem pregledati. Naj jim bo Udovičeva nesreča v svarilo. Pred kakimi štirinajstimi dnevi igrala sta se dva fantička z majhno sekirico. Jeden, 5 let stari sin hišnika Janeza Zeleta, drugi star 9 let, je sin hišnika Jožefa Sedmaka, oba iz Koritenc. Oba sta hotla sekati in sekirico imeti. Ko se je starejši pripognil, je mlajši zamahnil s sekirico in sta-

rejšega na oko ranil tako nesrečno, da bode težko še kdaj nanj videl. Takih in enakih neumnosti in nesreč se ponekod mnogokrat pripeti, zlasti če so stariši predbori. Na praznik sv. Petra in Pavla zjutraj so tatovi obiskali v Koritencah trgovca Matijo Tomšiča. Tatovi so vrgli okno in križ iz zidu ter šli v malo sobico. Iz te so vrata odprli in šli v prodajalnico ter vzeli kar je bilo drobiža, kakih 16 gld., pet kil kave, poldrugi kos sladkorja, hleb kruha in velik nož. Šli so potem k posestniku Jerneju Sedmaku, gostilničarju in trgovcu, odtrgali železni križ iz kuhinjskega okna ter odnesli predalček z denarjem, svoto 120 gld. v papirju, drobiža, kron, desetic, i. t. d. pa za 30 gld. Sladkorja, kave se niso dotaknili, vzeli so pa tri prazne žaklje in ženske čizme. Prazni predalček pustili so kacic 50 korakov za hišo na vrtu. Iz prodajalnice so napravljena na pol steklena vrata v spalno sobo, kjer je trudni Sedmak mirno in trdo spal, in ni nič slišal, o tatovih ni sledu, stvar se je sodnji naznanila.

Slovenske in slovanske vesti.

(Kake uradnike pošilja vlada na Kranjsko) se je pokazalo te dni. V Ljubljani je bilo izpraznjeno mesto finančnega svetnika. Za to mesto se je oglasilo več domačih prosilcev, mej njimi dva, ki se odlikujeta v vsakem oziru kot izvrstna uradnika. Vlada pa tega mesta ni dala domačinu, ampak je poslala v Ljubljano nekega Jennyja, ki ne zna nobene slovenske besede in ki je dosti pozneje vstopil v državno službo, kakor rečena domača prosilca. Kako bo mogel ta mož opravljati svojo službo, ko ne zna slovenski in torej ne more z ljudmi govoriti, si lahko mislimo. Deloma so tega imenovanja krivi tudi tisti slovenski poslanci, ki podpirajo vlado. Vsak izmed njih se je potezal pri vladi za drugega prosilca, posl. Globočnik pa celo za nekega starega zagrizenega nemškutarja.

(Nov advokat.) Gospod dr. Danilo Majaron je odprl v Ljubljani, na Križevniškem trgu št. 7, svojo odvetniško pisarno.

(Fran Kosar †.) V noči od nedelje 10. junija na ponedeljek je umrl v Iki, v starosti 71 let, mariborski kanonik gospod Fran Kosar, prijatelj Slomškov, odločen rodoljub, ki je požrtvovalno podpiral vsako narodno stvar in se z veseljem udeleževal narodnih slavnosti. Deloval je tudi na pisateljskem polju in mej drugim spisal v nemškem jeziku Slomškov živatopis. Bodi časten spomin vzglednemu duhovniku in vrlemu rodoljubi!

(Ljudsko šolstvo na Kranjskem.) Izmed 325 javnih ljudskih šol na Kranjskem je 280 s slovenskim poučnim jezikom, 16 jih je dvojezičnih, 29 pa jih ima nemški poučni jezik. Nemške šole so večinoma v kočevskem šolskem okraju, kjer je 19 šol z nemškim in 15 s slovenskim poučnim jezikom. Nemških šol je še: V novo-

meškem šolskem okraju 5, v črnomaljskem, krškem, radovljiškem po 1 in v mestu Ljubljanskem 2. Dvojezične šole so večinoma v Ljubljani, potem v kočevskem, kranjskem in krškem šolskem okraju. Večina šol na Kranjskem ima poludnevni pouk.

(Nova pošta.) Dne 1. julija t. l. se je odprla v Hrašah na Kranjskem, v političnem okraju Postojna, nov poštni urad, ki se peča s pisemsko in vožno pošto ter ob enem službuje kot nabiralnica poštnohranilničnega urada. Zvezo ima s poštnim omrežjem po poštinih vozech, vozečih vsak dan mej Gorico in Postojno.

(Občinske volitve v Trziču) so se vršile zadnje dni meseca junija. V I. razredu je zmagala nemška stranka, v II. in III. pa narodna, tako da ima sedaj v občinskem svetu narodna stranka večino.

(Deželnozborske volitve v Istri.) Kakor znano, so se nekateri italijanski dež. poslanci pred nekaj meseci odpovedali mandatom, zaradi „popustnosti“ dež. glavarja napram slovanski manjšini. Volitev namesto dra. Constantinija in dra. Fragiacom se je vršila te dni. Trgovinska zbornica Rovinjska je zopet volila Constantinija, ki pa je brzojavil, da volitve ne vzprejme, v Piranu je pa bil tudi zopet izvoljen Fragiacom, in sicer je dobil 29 glasov!! Vseh volilcev je nad 400, a volit niso prišli.

(Slovenska večina v Šoštanju.) Kakor znano, so pri poslednjih občinskih volitvah v Šoštanju, ki je doslej imel nemški občinski zastop, zmagali prvokrat Slovenci. Stvar se je vsled ugovora nemške stranke nekoliko zavlekla. Te dni pa je novi občinski zastop storjeni obljubi pričel svoje delovanje in s tem je stvar končno rešena. Omenjeni ugovor ni bil utemeljen in

torej tudi ni mogel imeti uspeha. Zmagala je konečno pravična narodna stvar. To pa daje nemškim listom povod, da svari svoje pristaše, naj se ne dajo oplasiti pri volitvah in naj vztrajajo do konca, češ, da v Šoštanju so se umaknili prezgodaj z volilnega bojišča. S tem so omogočili zmago Slovencev in prouzročili, da se je tudi Šoštanj pridružil dolgi vrsti onih krajev, ki so v poslednjih letih zamenjali nemški občinski zastop s slovenskim. Mi pravimo le toliko, da, ako bodo Slovenci odločni in delavni, vrsta teh krajev še dolgo ne bode sklenjena. Marsikatero zavetišče štajerskih renegatov utegne dobiti s časoma slovensko lice.

(Shod zaupnih mož Spodnjega Štajerskega.) sklican v Celje, je bil izredno mnogobrojno obiskan. Razven državnih poslancev g. Vošnjaka, dra. Gregorca, Robiča, deželnih poslancev dra. Radaja, dra. Sernca in dra. Dečka bili so navzoči najveljavnejši možje vseh stanov iz vseh okrajev. Poslanca dr. Lipold in dr. Jurtela, zadržana, izrekla sta pismeno svoje soglasje z vsemi sklepi shoda. Po živahni debati vzprejela se je jednoglasno naslednja resolucija: „Dne 20. junija 1894. l. v Celji zbrani rodoljubi slovenski protestujejo z vso odločnostjo zoper proglašenje c. kr. gimnazije v Celji kot nemško posest. Ta gimnazija je c. kr. državni naučni zavod, namenjen prebivalstvu južnega dela Spodnjega Štajerskega in to prebivalstvo je po ogromni večini slovensko in je tudi vedno po dve tretjini dijakov na Celjski gimnaziji Slovencev. Mora se torej ta gimnazija urediti tako, da bode ustrezala potrebam tega prebivalstva. — Sedanja ureditev te gimnazije, vsled koje se vsi predmeti izven slovenščine prednašajo v nemškem jeziku, je krivična sama na sebi ter nasprotuje pozitivnim državnim osnovnim zakonom. — Zahtevamo torej za sedaj nemudno ustanovitev slovenskih paralel na c. kr. gimnaziji v Celji. Slovenskim državnim poslancem pa naročujemo, da delujejo na vso moč na to, da se čim prej izpolni ta opravičena zahteva slovenskega naroda.“ Razpravljala so se nadalje razna vprašanja, zadevajoča popolnitev narodne organizacije, ter so se v tem oziru storili važni sklepi. Vse obravnavanje kazalo je najlepše jedinstvo ter so se razšli udeleženci shoda s prepričanjem,

da bo imel ta shod za daljno narodno delovanje na Spodnjem Štajerskem stalno veljavo.

(Ljudski shod.) „Slovensko društvo“ Mariborsko priredi prvi letošnji ljudski shod v nedeljo dne 8. t. m. popoldne ob 3. uri v Mozirji. Dnevni red: 1. Celjska gimnazija. 2. Javni napisi. 3. Davčne predloge v državnem zboru. 4. Narodno-gospodarske in obrtne zadeve.

(Posvečenje novega škofa za otok Krk) prevzv. monsgr. Andreja Šterka se je vršilo na slovesen način 24. junija v Trstu v cerkvi sv. Justa. Cerkvene obrede je vodil prevzv. knez nadškof Goriški msgr. dr. Zorn, navzoči pa so bili knezoškof Ljubljanski msgr. dr. Missija, škof Tržaško-Koprski msgr. dr. Glavina in škof Poreško-Puljski msgr. dr. Flapp. Slavnosti se je udeležila velika množica ljudstva.

(Hrvatske vesti.) Dne 26. junija se je v Zagrebu položil na jako slovesen način temeljni kamen domu dr. Ante Starčevića. Dotične slavnosti se je v imeni Slovencev udeležil g. dr. Ivan Tavčar. — Hrvatski rodoljubi so začeli zbirati prispevke za spomenik letos umrlemu slavnemu učenjaku in rodoljubu kanoniku Račkemu. — Jutri, v nedeljo, vršila se bo v Zagrebu slovesna instalacija novega nadškofa Posilovića. —

(Slovenske šole v Trstu.) Tržaško namestništvo je odbilo prošnjo slovenskih roditeljev, naj vlada prisili občino, da na občinske troške napravi v Trstu potrebne slovenske ljudske šole.

(Goriške ljudske šole.) Po dolgem odkladanju je goriški občinski svet dne 12. junija zavrgel prošnjo slovenskih roditeljev, naj se v Gorici na občinske troške ustanove potrebne ljudske šole. Goriški Slovenci so veselili, da se je vsaj to zgodilo. Ugodnega rešila prošnje tako ni bilo pričakovati, zdaj pa bo moči storiti daljše korake, kajti o tem ni dvoma, da zmaga končno pravična stvar.

(Nova društva.) V Mariboru se je osnovalo „Delavsko bralno in pevsko društvo.“ Novo društvo je bilo res potrebno v Mariboru. Zatorej mu želimo najbolji uspeh in izrekamo nado, da se bode prav krepko razvijalo. — Novo bralno društvo se je ustanovilo v Volčjem Gradu na Primorskem.

Razne vesti.

(Blagoslovljenje hrama za orodje gasilnega društva v Šiški) se je vršilo v nedeljo prav slovesno. Udeležila so se gasilna društva iz Begunj (z zastavo), Postojne, Jesenic, Radovljice, Kroke, Litije, Višnje gore, Komende, Št. Vida, Viča (tobačna tovarna), Iga, Mengiša, Kranja, Loke, Ljubljanski gasilci, Šišenska čitalnica z zastavo in deputacija Slov. plan. društva. Šiška je bila praznično okičena z narodnimi zastavami in grom topičev naznanjal je slavnost. Ob 9. uri odkorakala so društva z Domžalsko godbo na čelu k sv. maši, potem pa pred gasilni hram. Pred občinskim domom so čakale spreved društev kumice gospe Ančnikova in P. Kosler-

jeva in namestnica matere gospe Gogola, gospod župan Kavšek z obč. odborniki, deputacija Slov. plan. društva in vrle pevke Šišenske čitalnice v narodni obleki in s trobojnimi trakovi ter bogato zalogo duhtečih šopkov za gasilce in goste. Po nagovoru gospoda Doberleta je blagoslovil gasilni hram in brizgalnice g. frančiškanski župnik Medič, ki je tudi že prej služil sv. mašo in imel lepo propoved. Po končani slavnosti so vsa gasilna društva defilovala, potem se pa zbrala k skupnemu obedu v gostilni „Pri združenji“, kjer je bilo mnogo navdušenih zdravic. Popoldne je bila prav živahna ljudska veselica pri Koslerju, s katero se je končala lepa slavnost.

(**Tatvina v cerkvi.**) V Suhorji v Postojnskem okraju okradli so neznani tatovi tamošnjo župno cerkev. Sneli so omrežje z okna in ulomili v shrambo v zakristiji in v tabernakel ter odnesli razno cerkveno orodje v skupni vrednosti nad 100 gl. Orožniki zasledujejo tatove. Šum leti na dva neznana moža, ki sta na večer pred tatvino pila v neki gostilni.

(**Stari srebrni drobiž po dvajset novčičev in bakreni po štiri novčiče**) ima veljavo samo še do konca tega leta. Z dnem 1. januarja 1895 ne bode več v prometu. Od dne 1. julija t. l. naprej ne smejo c. kr. blagajnice in uradi več izdajati te vrste drobiža. Do dne 31. decembra tega leta pa morajo vzprejemati za plačila take novce ali jih tudi zamenjavati proti drugim. Od novega leta 1895 naprej pa nima država nobene vzprejemati ali zamenjavati iz prometa vzete novce.

(**Luknjasti srebrni goldinarji.**) Ker državne blagajnice nečejo vzprejemati luknjastih goldinarjev, trpe mnogi trgovci vsled tega čutno škodo. Mnogokrat morajo namreč iz trgovskih ozirov vzprejemati take goldinarje za polno ceno, prodajajo pa jih le po 60 kr. kakemu zlatarju. Došle so torej na fin. ministerstvo iz raznih krajev prošnje, naj odredi, da bodo vzprejemale državne blagajnice take luknjaste goldinarje vsaj s primerno majhno izgubo.

(**Povodenj**) je bila pred kratkim na Ogerskem, v Galiciji, v Šleziji in v enem delu Prusije. Tako je voda preplavila slavno kopališče Pistyan, kjer se je zdravilo mnogo tujcev. Voda je prišla v hiše in mnogi bolniki so si le s težavo pomagali v višja nadstropja. Kakih 100 hiš se je v Pistyanu podrlo. Le jedna ulica je ostala nepoškodovana, ker so prebivalci te ulice hitro napravili velike nasipe in tako povodenj odvrnili. Vsled tega je pa voda še huje nastopala v drugih ulicah. Stolni sodec je zaradi tega že bil ukazal, da se podere nasip, ali so se mu ljudje ustavili. Kopališče je močno poškodovano; v veliki nevarnosti so bili obiskovalci gledališča, ker je voda jela pritekati. Ko se je voda nekoliko poglobila, so skoro vsi kopališčni gostje odpotovali, drugam si iskat zdravja. Strašno je bilo ob Vagi. Tako je v Trenčnu bilo skoro vse poplavljenno. Po blizu 2 metra visoko je stala voda v hišah. Škoda je grozno velika. V vasi Zabinec se je podrlo 5, v vasi Oreko pa tri hiše. Jeden lovec je utonil ko je hotel rešiti svojo živino. Pri Nimnici je voda 65 m. na dolgo in široko vse poplavlila. Vaga je odnesla polno stavbenega lesa in drv. Nekateri lesni trgovci imajo do 40.000 gl. škode. Od vseh krajev prihajajo poročila, da so ljudje utonili. V Seredu je voda prestopila nasip in poplavlila vse mesto. Štiri hiše so se podrle. V vasi Zillard-Sellje se je podrlo 11 hiš, v Drakoču in Madraču pa 5 hiš, v Bregšeku se je podrlo tudi več hiš in trije otroci utonili, v Vag Serdakelyju se je podrlo pet hiš in utonilo 14 volov in 800 ovac. Koliko se je v posameznih krajih hiš podrlo, koliko voda odnesla raznih stvari, živine in ljudij potonilo, se še sedaj vedeti ne more. Pet železnic na Ogerskem je moralo ustaviti promet. Pet vlakov je ustavilo, da niso mogli ne naprej, ne nazaj. Mnogo mostov še voda podere. Na desetisoče oral njiv je popolnoma uničenih. Ravno tako so tudi v Galiciji in Šleziji vode poplavlile mnogo sel. Pri Wolovicah je voda pretrgala nasip in nakrat je bilo 150 hiš poplavljenih, v Prusiji sta Odra in Visla prestopili bregove. Mesto Ratibor je bilo poplavljenno.

(**Grozovita surovost.**) Porotno sodišče v Rzeszowu v Galiciji je obsodilo te dni več kmetov, ki so upravo po srednjeveškem načinu mučili in končno umorili kmeta Anton Sabata iz Sjerakowa. Obdolžili so nesrečneža tatvine, potem pa so mu izvili roke, ga zvezali in mu vtaknili drog mej roki ter ga mučili, teptali z nogami,

ga obesili za noge in ga topli s palicami po podplatih. Konečno so ga žgali z razbeljenim železom po podplatih in ko vse ni nič pomagalo, so nesrečneža umorili na nečlovešk način. Jeden teh trinogov je namreč prijel na pol živega in butal z njegovo glavo tako dolgo ob tla, da je bil popolnoma mrtev.

(**Lahonska neotesanost.**) Kako zoperna je nekaterim pristašem iredentovske stranke v Trstu slovenska govorica je znano. Te dni zopet je pokazal neki slučaj, s kakimi sredstvi bi ti fanatiki radi oplašili slovensko mladino, da bi ne govorila svojega jezika. Ko sta se vračala dva učenca V. razreda pri sv. Jakobu mirno domov in se razgovarjala slovenski, polil ju je nekdo v ulici Scalinata z apnom. Pogumna dečka pa sta stvar takoj naznanila pri policijskem nadzorniku pri sv. Jakobu in redar, ki je šel z dečkoma v hišo, je res zasledil olikano gospodo, ter jo dal na zapisnik. Čas bi bil, da se takim nesramnostim pride v okom. Dečkoma je bila vsa obleka pokvarena ker si nista mogla takoj pomagati.

(**Predsednik francoske republike umorjen.**) V nedeljo teden je v Lyonu bil umorjen predsednik francoske republike Sadi Carnot. Njegov umor je delo anarhistov, kateri napenjajo vse sile, da bi prevrnili sedanji družbeni red. Z nenavadno predrznostjo nastopajo ti prekuhili. Ne boje se niti smrti. Jedva jednega obsodijo in usmrtijo, že se pojavi drugi nič manj predrzen. Predsednik je prišel v Lyon k otvorjenju razstave. Bil je slovesno vzprejet. Ko se je peljal od pojedine njemu na čast prirejene v gledališče, je nekdo na ulici držal v roki papir. Carnot je mislil, da mu misli izročiti kako prošnjo. Ukazal je voz ustaviti in poklical tujca k vozu. Ta je stopil na vozovo desko in sunil predsednika v prsi z bodalom, katero je imel v neki papir zavito. Morilca so takoj prijeli, bilo je to ob polu 10. uri zvečer. Ranjenega predsednika so odpeljali na policijo, kjer so ga položili na železno postelj. Prišlo je več zdravnikov, ali mu niso mogli pomagati. Malo čez polnoč je bilo, ko je izdihnil svojo dušo. Nadškof Lyonski mu je poprej podelil sveto olje. Morilec je Cesario Santo Giovanni, in je po narodnosti Lah, po svojem stanu pa pek. Povsod po Francoskem je nastala velika nevolja zaradi tega umora. Morilca je le težko otela policija, da ga niso na mestu pobili. V več mestih so se začeli izgredi proti Italijanom. Seveda so si prilike poslužili razni sprijeti elementi, da so ropali. V Lyonu so oropali 40 italijanskih kavarn in prodajalnic. Podobni izgredi so bili tudi v Marseillu, Grenobleu, Toulonu, tudi je nekaj ubitih. V Parizu je policija in vojaščina vzdrževala red. Vojaškega poveljnika Sausiera, ki je bil na dopustu in je znan po svoji odločnosti, je šel poseben vlak iskat in so ga že zjutraj, predno so ljudje vstali, pripeljali v Pariz. Truplo Carnotovo se je prepeljalo v Pariz in so je v nedeljo položili k večnemu počitku v Panteon, kjer počivajo veliki Francozi.

(**Grozen zločin**) se je pripetil v Trstu. V pivarni Depretis ustrelil je 40letni vinski mešetar Anton Sosak svojo 28letno ljubimko Nežo Kovačičevo. Sedela sta mirno pri kozarcu piva, kar potegne Sosak iz žepa revolver in ustrelil svojo tovarišico v prsi, koj potem pa sam sebe v senci. Nesrečnica je umrla kmalu potem v bolnici, morilec pa utegne še ozdraviti, ker rana ni nevarna. Uzrok je bil baje ta, da je Kovačičeva hotela zapustiti Sosaka.

(**Nevesta v hlačah**) V Novi Selandiji se je pred kratkim vršila poroka, pri kateri so bile nevesta in vse družice v hlačah. Nvesta imela je hlače iz modre svile, dolg bel telovnik in suknjo iz jednacega blaga kot hlače, poleg tega venec in zavo.

(**Davek na brke.**) Najstarejši časnikar belgijski, Coomans, ki je član belgijskega drž. zbora, je predlagal, naj se uvede davek na — brke. Vsak Belgijec, ki nosi

brke, bi plačeval po 10 frankov na leto, kar bi pri 2 milijonih brkastih mož dalo 20 milijonov frankov. Potem bi se dal davek na pivo in kavo za polovico znižati. Za zdaj g. Coomans ni dosegel drugega uspeha, nego da se mu svet smeje.

(Izseljevanje v Ameriko) je znatno ponehalo! Uzroki za to so razni. Prvič se stavijo velike ovire izseljencem, ki se hočejo naseliti v Ameriki. Drugič se tudi v Ameriki ljudem godi slabo ter je na tisoče delavcev brez zasluzka. To je konečno nekoliko obladilo silno hrepenenje nekaterih po Ameriki. Poleg tega pa okr. glavarstva posebno ovirajo izseljevanje taci, ki so podvrženi vojaškim dolžnostim.

Poučne stvari.

O koristi perutninoreje.

Najimenojše mesto mej vso perutnino ima gotovo kurjereja. Razun psa ni nobena žival tako zvesto človeka spremljevala, kakor kokoš. Iz svoje vroče domovine Azije je spremljevala človeka po vsem svetu. V najsevernejše dežele šla je s človekom v novi svet Ameriko in Avstralijo in tudi tam so precej visoko cenili njena ukusna jajca in dobro njeno meso. Kjerkoli stoji na najvišjih planinah kaka hiša, brez kokoši gotovo ni. V vročih krajih, kjer ni treba človeku za vsakdanji kruh se dosti truditi in skrbeti, ker mu rodovitna narava sama daje obilo hrane, v taci vročih krajih žive kokoši v pol divjem stanju, ali vendar gospodarju tudi tukaj le vedno korist. Nekoliko proč od domače kože nanese jajc, v kakem skitem kraju, in potem začne valiti. Gospodar je že skoraj pozabil na svojo kokoš in misli, da jo je lisica vzela, kar se prikaže čez 21 dni z mnogoštevilno čivkajočo družino zopet pred domačo kočo.

Vedno poplača domača kokoš trud, ki ga imaš z njo. Mnogoterja je korist kokoši za gospodarstvo. Jajca domače kokoši so imenitna jed za vsacega človeka, osobito v mehko kuhana so lahka jed tudi za bolehe osebe. Na milijone kilogramov ukusnega kurjega mesa se proda na trgih vsako leto. Na milijone kokoši in piščancev se obere v imenitnih palačah, pa tudi v navadnih hišah. Napačna, negospodarska je trditev nekaterih gospodarjev, ki trdijo svojeglavno, češ, da je perutnina le na škodo gospodarstvu. V koliko zadrego bi prišlo kraljestvo umne kuhinje, ko bi najedenkrat zmanjkala jajca domače kokoši. Marsikaka dežela bi na milijone goldinarjev manje dohodka imela ako bi bila primorana kurjerejo popustiti. Znano je, da majhni a pogosti dohodki dajo na koncu leta že veliko svoto, že pri posameznih gospodarstvih, na kako ogromne svote se te majhne svote zbero pri celih deželah! Poglejmo samo bolj površno na Francosko, ki stoji gotovo v kurjereji na najvišji stopinji. Na tisoče premožnih gospodarjev imajo svoje lepo premoženje pripisovati le umni kurjereji. Kurjereja se na Francoskem, posebno v nekaterih krajih te velike in lepe države posebno v veliko goji, pa se tudi ne slišijo nikjer neslane pritožbe o perutnini, kakor se še v nekaterih krajih pri nas slišijo. O resničnosti blagostanja, ki je daje kurjereja Francozom, naj številke nekoliko govore. Espanet pravi, da ima Francozka okoli 49 milijonov kokoši, ki znesejo na leto okoli 6900 milijonov jajc. V Pariški centralni dvorani bilo je l. 1873

(Še so dostojni tatje na svetu.) V Madridu so napali na nekem trgu trije možje lepo oblečenega človeka in zahtevali od njega, da jim da 10 frankov. Ker napadenec ni imel pri sebi nobenega denarja, mu jeden napadovalcev iztrga plašč in beži z njim, druga dva pa sta ga stražila, da ne uide. Čez malo minut se prvi vrne, napadenemu gospodu izroči zastavni listek, ker je zastavil za deset frankov plašč njegov. Vsi trije so se lepo sedaj zahvalili gospodu, da jim nekaj dnij ne bode treba stradati, in so ga pustili. Drugi dan je gospod v zastavnici rešil plašč in izvedel, da tisti, ki ga je prinesel zastavit, ni hotel več nanj, kot 10 frankov, dasi jih je plašč več, kakor 100 vreden.

240 milijonov jajc 5 $\frac{1}{2}$ milijonov kokoši in piščancev 120 tisoč rac, 700 tisoč gosi, 500 tisoč puranov in 1 $\frac{1}{2}$ milijona golobov prodanih za vse to blago se je vtržilo nad 75 milijonov goldinarjev. Leta 1891 je Francoska prodala samo na Angleško, kamor gre glavni izvoz 523 milijonov jajc za 12 $\frac{1}{2}$ milijonov goldinarjev. Tedaj vrže že sam izvoz jajc deželi velkanske svote denarja, koliko šele kokoši in piščeta!

Kurja jajca izvažajo tudi druge dežele, ki gojijo umno kurjerejo, kakor Irska, Belgija, Italija v novjšem času pošilja tudi Hrvatska in Ogerska na milijone jajc v daljne dežele in mesta. Koliko število teh jajc se pa doma použije tam, kjer cvete umna kurjereja, se ne da preračunati, gotovo pa velikansko število.

Na stotisoče centov perutnine se proda vsako leto na trgih in se potem pripravi za ukusna jedila. Ti kratki podatki naj bi zadostovali prepričati gospodarje gospodinje, kako imenitna v gospodarstvu je na videz malo vredna kokoš. Vsak pameten gospodar mora pritrditi, da perutninoreja veliko pripomore k občenemu blagostanju onim, ki se z njo pečajo. Posebne važnosti je pa to, da se navadno s perutninorejo pečajo bolj mali gospodarji in velikokrat ne more mali gospodar za nobeno stvar tako hitro denar dobiti, kakor ravno za kokoši, piščeta in jajca. Dobre gospodinje, ki so tudi navadno prijateljice kokoši, vedo dobro ceniti, kako koristne da so kokoši. Dobrih jedil si brez jajc domače kokoši skoro misliti ne moremo in jih ni mogoče napraviti, posebno močnate jedi vsake vrste itd. Gojite slovenske gospodinje skrbno perutnino, še posebno pa kokoši, napravite si dobre vrste kokoši. Veliko lepe perutnine je veselje pridne gospodinje in lepa glavnica za gospodarstvo.

J. B.

Kako se ščurki preženó.

Ščurki se najlažje preženó, če se vse luknje in raze po stenah dobro zamažejo, v kuhinji gleda vedno na snago ter ne puščajó okrog ostanki od jedil. V novjšem času hvalijo prav zelo pasti, katere prodaja tudi v Ljubljani A. Druškovič. Profesor Erjavec piše o preganjanji ščurkov tako-le: Proti ščurkom je dosti pomočkov, ali pri vsem tem ni jih lahko zatreti. Velik sovražnik jim je jež, zato ga ljudje radi jemljejo v hišo, da jo čisti. Tudi race zapirajo po noči v kuhinje, kajti i one jih rade žro. Drugod jim pokladajo po tleh limanice, da se lové nanje, ali pa jim nastavljajo lonce z vodo, da vanje pocepajo,

toda lonec se mora oviti s kako cunj, ali pa se kako drugače naredi mostič, da morejo ščurki na posodo. Za vado jemljejo pivo, ječmenov slad, korenje (mrkvo), ali pa tudi kaj drugega. Še več izda, ako staviš pred nje kako slaščico, katero si z belo mišjico dobro potresel, samo to ti je paziti, da race ali kokoši ne pridejo do otrovanih ščurkov. Čeja v kuhinji in po hramih je in ostane pa tudi proti ščurku najboljši pomoček, sosebno jedilni ostanki in odpadki naj se sproti odnašajo.

Loterijske srečke.

Linc, dne 23. junija: 4, 66, 46, 64, 63.

Trst, dne 23. junija: 76, 46, 1, 53, 70.

Mala oznanila.

Vsaka beseda 2 kr.

Valentin Zarnika zbrani spisi, nevezani 60 kr., po pošti 70 kr.

Josip Jurčiča zbrani spisi, nevezani zvezek 60 kr., lepo vezan 1.—gld., po pošti 10 kr. več. Dosedaj je izšlo 10 zvezkov.

Kuverte s firmo (naslovom), račune itd. izvršuje po nizki ceni "Národná Tiskárna" v Ljubljani.

Dober in trajen zaslužek dobe osebe, katere pridejo mnogo v dotiko z občinstvom.

Upavništvo „Rodoljuba“.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni ako se naroča po pošti.

Ubald pl. Trnkóczy

lekar zraven rotovža
v Ljubljani

priporoča:

Za želodec:

Marijinceljske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld. 3 tuct. 4 gld. 80 kr.

Odvajalne ali čistilne krogljice čistijo želodec pri zabasanji, skazenem želodci. — Škatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

Za prsa:

Planinski zeliščni ali prsni sirop za odraslene in otroke; raztvarja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Za trganje:

Protinski cvet (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Vsa ta naštetá in vsa druga zdravilna sredstva se dobivajo v

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja
v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo.

(14—4)

Tržne cene v Ljubljani

dne 4. julija t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	7 25	Špeh povojen, kgr. . . .	64
Rež,	5 25	Surovo maslo,	72
Ječmen,	5	Jajce, jedno	02
Oves,	6 50	Mleko, liter	10
Ajda,	7	Goveje meso, kgr. . . .	64
Proso,	5	Telečje	60
Koruzá,	5 70	Svinjsko	66
Krompir,	1 80	Koštrunovo	38
Leča,	12	Pišanec	35
Grab,	10	Golob	15
Fizol,	8	Seno, 100 kilo	170
Maslo, kgr. . .	84	Slama,	187
Mast,	68	Drva, "trda", 4 metr. .	630
Špeh frišen	58	" mehka, 4 "	480

Advokat

DR. Danilo Majaron

otvoril je

svojo pisarno

v Ljubljani

(16—1)

na Križevniškem trgu štev. 7

(nasproti cerkvi „Križanke“).

Uradne ure navadne.

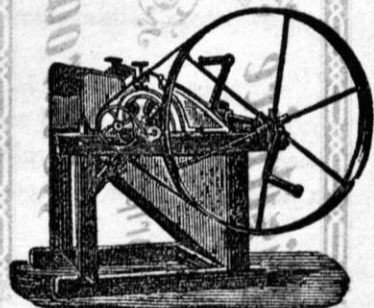
Fran Detter
Ljubljana, Stari trg št. 1

priporoča svojo zalogo

kmetijskih in poljedelskih strojev

kakor: mlatilnice, vitle, slamo-
reznice, stiskalnice itd.

P. n. naročniki smejo se zaupno name obrniti, ker imam že 20 let na tukajšnjem mestu svojo zalogo in je bil še vsak popolnoma zadovoljen, kdor je pri meni kaj kupoval. (693—1)

V vsakej fari in krajni občini postavlja se razumna spoštovana in denarno zanesljiva oseba kot

zaupni mož

z dobrim postranskim zaslužkom. — Pismeno naj se pozveduje pod „201.191“, Gradec, poste restante. (5—10)

VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO!

po najnižjih cenah pod najugodnejšimi pogoji pošilja pod jamstvom in na poskušnjo.

IG. HELLER, DUNAJ

37 Praterstrasse Nr. 48.

Bogate ilustrirani 192 strani obsežni cenik v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje takoj zastoj. Prepovedati se (13-4)

Peregrin Kajzelj

Stari trg št. 13

(3—11)

priporočam slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini svojo bogato zalogo

lestencev, oljnatih podob, zrcal,

kakor tudi vse v njegovo stroko spadajoče predmete na pr. stekleno, porcelanasto belo in rujavno prsteno blago, raznovrstne svetilnice viseče in stoječe,

Hermanove bliskovne svetilnice in prave kroglaste cilindre „Patent Marian“, katere imam samo jaz v zalogi za Kranjsko.

Prevezem tudi vsa steklarska dela pri stavbah ter jamčim za solidno in točno postrežbo.

Neobhodno potrebna za vsako gospodinjstvo je

Kathreiner-jeva Kneipp-ova sladna kava

z ukusom bobove kave.

Ta kava ima zase nedoseženo prednost, da se zamore odreči kvarnemu uživanju nemešane ali z surogati mešane bobove kave in da je moč prirediti mnogo **sladnejšo**, poleg tega **zdravejšo** in **težnejšo** kavo. — **Neprekošana kot primesek k navadni bobovi kavi.** (38—16)

Priporoča se zlasti za gospé otroke in bolnike.

Osobito se je čuvati slabih posnemovanj.

Dobiva se povsod

— 1/2 kile po 25 kr.

Seb. Kneipp

in
Visitnice
kuverte s firmo
priporoča
„**Narodna Tiskarna**“.

Odlikovan v Trstu 1882. Srebrna svetinja.

Tovarna peči in glinastih izdelkov

Avgust Drelse

Ljubljana (Kranjsko).

Vsakovrstne peči po najnovejši konstrukciji, bele in barvane od najboljšega blaga, elegantne in cene.

Cevi za dimnike natik z vetrovim ravnalcem. (2—12)

Okraski pri stavbah, nakit pri cerkvenih stropih in okrajkih, neprežigljiva opeka in vse v glinarsko obrt spadajoče stvari.